

Proszę uczniów klasy ósmej o zapoznanie się z materiałem do lekcji z wychowania do życia w rodzinie – Joanna Czyż

TEMAT: CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ

1. **Choroby przenoszone drogą płciową**, dawniej zwane chorobami wenerycznymi, ogólna nazwa chorób, które są przenoszone z partnera na partnera w czasie stosunku seksualnego.

2. **Nazwa „choroby weneryczne”** pochodzi od imienia rzymskiej bogini miłości - Wenery. Wskazuje to na związek tych chorób z aktywnością seksualną. Jakkolwiek Wenera była boginią miłości, to choroby weneryczne kojarzą się z czymś wulgarnym i brudnym. Tego typu nastawienie utrudniało zwalczanie tych chorób, dlatego Światowa Organizacja Zdrowia zaleciła stosowanie innej nazwy - choroby przenoszone drogą płciową.

3. Choroby te towarzyszą ludzkości od zarania dziejów. Informacje o nich można spotkać w najstarszych księgach sakralnych (np. opis rzeżączki znajduje się w księgach Mojżesza). Również najstarsze dzieła lekarskie zajmują się tymi chorobami, np. dzieło „ojca medycyny” - Hipokratesa.

Wirusowe choroby przenoszone drogą płciową:

Wirus brodawczaka ludzkiego (HPV) – może wywoływać raka narządów płciowych. Jedynym sposobem walki z zagrożeniem są badania cytologiczne oraz szczepienia przeciwko HPV.

Opryszczka - typ wirusa HSV-1 wywołuje opryszczkę na wargach i twarzy, a wirus HSV-2 na narządach płciowych i okolicy odbytu. Objawem są pęcherzyki, które po kilku dniach stają się strupami. U kobiet objawem zakażenia są upławy z pochwy. Może temu towarzyszyć ból i pieczenie podczas oddawania moczu. W przypadkach kontaktów oralnych dochodzi do zapalenia gardła. U wielu osób zakażenie przechodzi w fazę utajoną i wtedy co pewien czas stwierdza się nawrót choroby.

Wirusowe zapalenie wątroby – to choroba szerząca się głównie przez kontakt z zakażoną krwią, ale możliwe jest również zakażenie na drodze kontaktów seksualnych. WZW może prowadzić do raka wątroby.

Kłykciny kończyste wywołuje wirus brodawczaka ludzkiego. Zależnie od typu kontaktów seksualnych zakażenie może obejmować usta, podniebienie, język, narządy płciowe, odbyt. Charakterystycznym objawem są kalafiorowate brodawki zwane kłykcinami kończystymi;

Bakteryjne choroby przenoszone drogą płciową:

a) **Rzeżączka** jest jedną z najbardziej rozpowszechnionych chorób, wywoływaną przez dwoinki rzeżączki (gonokoki). Po kilku dniach od zakażenia u mężczyzn pojawia się obfity wyciek ropnej wydzieliny z cewki moczowej, uczucie pieczenia w czasie oddawania moczu. Po kilku tygodniach objawy łagodnieją i zakażenie przechodzi głębiej, wywołując objawy zapalenia najądrzy, gruczołu krokowego itd. U kobiet zakażenie może być bezobjawowe lub pojawiają się: pieczenie cewki, upławy z pochwy, zapalenie pochwy, jajowodów;

b) **Kila** jest wywoływana przez krętek blady. Choroba może być wrodzona lub nabyta. Po zakażeniu, po około 3 tygodniach pojawia się owrzodzenie na narządach płciowych z towarzyszącym powiększeniem węzłów chłonnych. Owrzodzenie u kobiet może być niewidoczne. Po 8-10 tygodniach pojawiają się ogólne objawy choroby: stany podgorączkowe, bóle kości i mięśni, wysypka skórna. Nie leczona choroba po 2-3 latach prowadzi do poważnych zmian w wielu narządach (uszkodzenia układu nerwowego, zaburzenia psychiczne, utrata wzroku).

Pasożytnicze choroby przenoszone drogą płciową:

a) **Świerzb** jest rozpowszechniony na całym świecie, wywołowany przez roztocza. Charakterystycznym objawem jest świąd, nasilający się w nocy i ciepło. Zmiany dotyczą bocznych powierzchni palców, pośladków, pachwin, rzadziej narządów płciowych;

b) **Wszawica łonowa** - wywołuje ją wesz łonowa. Zakażenie jest przenoszone podczas kontaktu seksualnego, ale również przez prześcieradła, odzież, ręczniki, przybory toaletowe. Objawem jest świąd skóry.

Choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez pierwotniaki i grzyby:

a) **Rzęsistkowica** - jedna z najbardziej rozpowszechnionych chorób, wywołwana przez rzęsićkę pochwową. Do zakażenia może dojść w czasie kontaktu seksualnego, ale również przez używanie przyborów toaletowych, kąpiel w basenach. Po 1-3 tygodniach pojawiają się objawy zapalenia pochwy i sromu, cewki moczowej, którym towarzyszą upławy. U mężczyzn przebiega bezobjawowo lub występuje zapalenie cewki moczowej i gruczołu krokowego;

b) **Drożdżycę** - wywołwane przez grzyby drożdżaki, najczęściej przez *Candida albicans*, który u zdrowych ludzi przebywa w organizmie nie wywołując choroby. Pod wpływem zmian hormonalnych, leków, różnych chorób, podrażnienia przez wodę, detergenty, miejscowe tarcie, rozwija się choroba - stan zapalny, u kobiet z upławami, a u mężczyzn na żołędzi i wewnętrznej powierzchni napletka (rumień, pęcherzyki lub nadżerki).

W JAKI SPOSÓB ZAPOBIEGAĆ CHOROBYM PRZENOSZONYM DROGĄ PŁCIOWĄ?

Najprostszym i najpewniejszym sposobem uniknięcia zakażenia chorobami przenoszonymi drogą płciową jest abstynencja seksualna. Zerowe ryzyko uzyskasz tylko wtedy, gdy będziesz z seksem czekać do małżeństwa, a później będziecie sobie wierni. Dotyczy to oczywiście obu stron, zarówno dziewczyny, jak i chłopca.

Innych rozwiązań jest niewiele. Prezerwatywy, w większości przypadków pozwalają zapobiec przenoszeniu chorób wirusowych, których najbardziej się obawiamy. Nie dają jednak maksimum ochrony, ale stanowią istotną barierę dla drobnoustrojów.

Na sam koniec, należy wspomnieć, że ilość drobnoustrojów w okolicach intymnych, zwłaszcza bakterii i grzybów, redukuje się dzięki właściwej higienie. Zatem mycie zewnętrznych narządów płciowych z użyciem płynów/żeli do higieny intymnej i ich dokładne osuszenie, pozwoli również na zmniejszenie ryzyka pojawienia się lub przekazania dalej infekcji.

Tematyka AIDS (choroba przenoszona drogą płciową) będzie poruszona na następnej lekcji).